

Regulamin

Międzynarodowego Sądu Arbitrażowego

przy Krajowej Izbie Gospodarki Morskiej w Gdyni

(obowiązujący od dnia 1 stycznia 2026 r.)

Spis treści

Rozdział I.....	5
Postanowienia ogólne.....	5
Art. 1. Status Międzynarodowego Sądu Arbitrażowego	5
Rozdział II.	5
Organizacja Międzynarodowego Sądu Arbitrażowego.....	5
Art. 2. Organy Sądu; Zespół Orzekający	5
Art. 3. Zgromadzenie Ogólne Sądu	6
Art. 4. Kolegium Arbitrów	6
Art. 5. Prezes Międzynarodowego Sądu Arbitrażowego.....	7
Art. 6. Sekretarz Sądu Arbitrażowego	8
Art. 7. Właściwość Międzynarodowego Sądu Arbitrażowego.....	8
Art. 8. Arbitrzy i ich kwalifikacje.....	9
Art. 9. Zespół Orzekający	9
Art. 10. Siedziba Sądu i miejsce postępowania arbitrażowego	10
Rozdział III.....	10
Podstawowe zasady postępowania	10
Art.11. Zasady postępowania.....	10
Art. 12. Właściwe prawo materialne	11
Art. 13. Doręczenia.....	11
Art. 14. Wyłączenie możliwości podniesienia zarzutu.....	12
Art. 15. Wyłączenie odpowiedzialności	12
Art. 16. Należyta staranność	12
Art. 17. Interpretacja Regulaminu	12
Art. 18. Uprawnienie stron do ustalenia zasad powoływania Arbitrów	12
Art. 19. Zasady powoływania Arbitrów	13
Art. 20. Wielość osób po jednej ze stron	13
Art. 21. Oświadczenie Arbitra	14

Art. 22. Wyłączenie Arbitra.....	14
Art. 23. Zmiana Arbitra i kontynuacja postępowania.....	14
Art. 24. Poufność postępowania przed Sądem Arbitrażowym	15
Art. 25. Opłaty Sądowe i Wynagrodzenia	15
Rozdział IV.....	15
Postępowanie rozpoznawcze przed MSA	15
Art. 26. Język postępowania przed Sądem	15
Art. 27. Wszczęcie postępowania	16
Art. 28. Pozew	16
Art. 29. Uzupełnienie braków pozwu	17
Art. 30. Odpowiedź na pozew	17
Art. 31. Wezwanie na Arbitraż oraz odpowiedź na wezwanie na Arbitraż.....	18
Art. 32. Przekazanie akt sprawy Zespołowi Orzekającemu	19
Art. 33. Powództwo wzajemne i zarzut potrącenia	19
Art. 34. Pisma w postępowaniu arbitrażowym	19
Art. 35. Dopuszczenie osoby trzeciej do udziału w postępowaniu	19
Art. 36. Pełnomocnicy	20
Art. 37. Zawieszenie postępowania	20
Art. 38. Rozprawa	21
Art. 39. Dowody	21
Art. 40. Protokół	22
Art. 41. Zamknięcie rozprawy	22
Art. 42. Narada i głosowanie	22
Rozdział V.....	23
Orzeczenia Międzynarodowego Sądu Arbitrażowego.....	23
Art. 43. Rodzaje orzeczeń.....	23
Art. 44. Ograniczenie czasowe	23
Art. 45. Forma i treść wyroku.....	24

Art. 46. Podpisanie wyroku przez Prezesa i Sekretarza Sądu	24
Art. 47. Wyrok w przypadku ugody	25
Art. 48. Wyrok częściowy lub wstępny	25
Art. 49. Doręczanie wyroku.....	25
Art. 50. Sprostowanie i uzupełnienie wyroku.....	25
Art. 51. Postanowienia.....	26
Art. 52. Publikacja orzeczeń	26
Rozdział VI.....	26
Mediacja	26
Art. 53. Wniosek o wszczęcie postępowania mediacyjnego	26
Art. 54. Wniesienie opłaty mediacyjnej oraz wezwanie drugiej strony	26
Art. 55. Wybór mediatora	27
Art. 56. Postępowanie mediacyjne	27
Art. 57. Zakończenie postępowania mediacyjnego	27
Art. 58. Uгода w formie wyroku Sądu Arbitrażowego.....	27
Art. 59. Zakaz łączenia funkcji przez mediatora	28
Art. 60. Zakaz powoływania się na oświadczenia, wyjaśnienia i propozycje stron	28

Rozdział I.

Postanowienia ogólne

Art. 1. Status Międzynarodowego Sądu Arbitrażowego

§ 1. Międzynarodowy Sąd Arbitrażowy przy Krajowej Izbie Gospodarki Morskiej w Gdyni, zwany dalej także „Sądem Arbitrażowym”, „Sądem” lub „MSA”, jest stałym sądem polubownym, samodzielną jednostką organizacyjną działającą przy Krajowej Izbie Gospodarki Morskiej (KIGM) w Gdyni.

§ 2. W stosunkach międzynarodowych Międzynarodowy Sąd Arbitrażowy używa nazwy w języku angielskim w brzmieniu „International Court of Arbitration at the Polish Chamber of Maritime Commerce” lub odpowiednich skrótów w brzmieniu „ICA/PCMC” lub w zależności od kontekstu „Arbitration Court” albo „Court of Arbitration”.

§ 3. Międzynarodowy Sąd Arbitrażowy używa okrągłej pieczęci, na której w otoku znajduje się napis „Międzynarodowy Sąd Arbitrażowy przy Krajowej Izbie Gospodarki Morskiej w Gdyni International Court of Arbitration at the Polish Chamber of Maritime Commerce in Gdynia”, a w środku znak (logo) stylizowanej kotwicy.

Rozdział II.

Organizacja Międzynarodowego Sądu Arbitrażowego

Art. 2. Organy Sądu; Zespół Orzekający

§ 1. Organami Międzynarodowego Sądu Arbitrażowego są:

Zgromadzenie Ogólne Sądu;

1) Kolegium Arbitrów;

2) Prezes MSA.

§ 2. „Zespół Orzekający” oznacza Arbitra lub Arbitrów wyznaczonych do rozstrzygnięcia sporu zgodnie z postanowieniami umowy o Arbitraż i niniejszego Regulaminu.

Art. 3. Zgromadzenie Ogólne Sądu

§ 1. Międzynarodowy Sąd Arbitrażowy tworzą wszyscy Arbitrzy stanowiący Zgromadzenie Ogólne Sądu Arbitrażowego (dalej zwane „Zgromadzeniem Ogólnym” lub „Zgromadzeniem”).

§ 2. Posiedzenia Zgromadzenia Ogólnego odbywają się nie rzadziej niż raz w roku kalendarzowym

§ 3. Posiedzenia Zgromadzenia Ogólnego mogą się odbywać z wykorzystaniem środków porozumiewania się na odległość (zdalny tryb obradowania).

§ 4. Posiedzenie Zgromadzenia Ogólnego zwoływane jest przez Kolegium Arbitrów Międzynarodowego Sądu Arbitrażowego (dalej zwane „Kolegium Arbitrów” lub „Kolegium”) co najmniej 21 dni przed terminem posiedzenia. Zawiadomienie o posiedzeniu może być wysłane pocztą elektroniczną na adres podany przez Arbitra Sekretarzowi Sądu. W przypadku doręczenia elektronicznego pismo uznaje się za doręczone w chwili wskazanej w elektronicznym potwierdzeniu odbioru korespondencji.

§ 5. W przypadku niezwołania Zgromadzenia przez Kolegium, prawo zwołania Zgromadzenia przysługuje 10. Arbitrom działającym łącznie.

§ 6. Zgromadzenie Ogólne jest ważne bez względu na liczbę obecnych Arbitrów, a jego uchwały zapadają większością oddanych głosów.

§ 6. Podejmowanie uchwał może odbywać się z wykorzystywaniem środków porozumiewania się na odległość lub korespondencyjnie.

Art. 4. Kolegium Arbitrów

§ 1. Zgromadzenie Ogólne powołuje ze swego grona Kolegium Arbitrów Międzynarodowego Sądu Arbitrażowego. Kolegium jest organem zarządzającym i wykonawczym Sądu.

§ 2. Kolegium Arbitrów powoływane jest w drodze tajnego głosowania, przy czym za powołanych do Kolegium uważa się tych Arbitrów, którzy w wyniku głosowania otrzymali kolejno największą liczbę głosów. Przed wyborem członków Kolegium, Zgromadzenie jest obowiązane określić w drodze uchwały liczbę członków Kolegium, zgodnie z § 3 poniżej.

§ 3. Kolegium Arbitrów powoływane jest w składzie od 3 do 5 osób. W skład Kolegium wchodzi:

- 1) Przewodniczący Kolegium Arbitrów, pełniący jednocześnie funkcję Prezesa MSA;
- 2) od jednego do dwóch Wiceprzewodniczących Kolegium Arbitrów, pełniących jednocześnie funkcje Wiceprezesów MSA;

- 3) członkowie Kolegium Arbitrów – w przypadku powołania Kolegium Arbitrów w składzie większym niż trzyosobowy.

§ 4. Kolegium Arbitrów jest obowiązane w terminie 7 dni licząc od dnia powołania ukonstytuować się dokonując wyboru Przewodniczącego i Wiceprzewodniczących. Wybór ten dokonywany jest w głosowaniu tajnym. Postanowienia § 2 stosuje się odpowiednio.

§ 5. Kolegium Arbitrów powoływane jest na kadencje trwające cztery lata, przy czym początek kadencji rozpoczyna się z dniem powołania, a jej koniec z dniem rozpoczęcia Zgromadzenia Ogólnego w czwartym roku następującym po roku kalendarzowym, w którym Kolegium zostało powołane.

§ 6. W przypadku powołania przez Zgromadzenie Ogólne członka Kolegium w trakcie trwania kadencji, jego kadencja wygasa wraz z kadencją całego Kolegium bez względu na czas jego powołania.

§ 7. Do kompetencji Kolegium Arbitrów należy:

- 1) podejmowanie uchwał o wpisie na Listę Arbitrów lub o wykreśleniu Arbitra z Listy;
- 2) składanie Zgromadzeniu Ogólnemu wniosków w przedmiocie zmian Regulaminu Sądu i załączników stanowiących jego integralną część;
- 3) składanie sprawozdania Zgromadzeniu Ogólnemu z działalności Sądu;
- 4) powoływanie, w porozumieniu z Radą KIGM, Sekretarza Sądu;
- 5) wykonywanie innych czynności przewidzianych Regulaminem.

§ 8. Posiedzenia Kolegium zwoływane są przez Przewodniczącego, a w razie jego nieobecności przez Wiceprzewodniczącego Kolegium, a uchwały Kolegium zapadają większością głosów.

§ 9. Uczestniczenie w posiedzeniach Kolegium Arbitrów i podejmowanie uchwał może odbywać się również w trybie zdalnym.

Art. 5. Prezes Międzynarodowego Sądu Arbitrażowego

§ 1. Do kompetencji Prezesa MSA należy podejmowanie czynności niezbędnych dla prawidłowej organizacji i funkcjonowania Sądu, o ile nie zostały one zastrzeżone do kompetencji innych organów, a w szczególności:

- 1) dokonywanie wyboru Arbitra lub Arbitrów, albo Arbitra Przewodniczącego, na zasadach określonych w postanowieniach niniejszego Regulaminu;
- 2) koordynowanie pracy Sądu, jego organów, Sekretarza i pracowników Sądu;
- 3) reprezentowanie Sądu na zewnątrz.

§ 2. W przypadku gdy Prezes MSA, pełniący jednocześnie funkcję Przewodniczącego Kolegium, zostanie wybrany przez którąkolwiek ze stron – uczestników postępowania arbitrażowego w skład Zespołu Orzekającego, kompetencję określoną w § 1 pkt 1 wykonuje Wiceprzewodniczący Kolegium.

Art. 6. Sekretarz Sądu Arbitrażowego

§ 1. Obowiązkiem Sekretarza Sądu Arbitrażowego jest podejmowanie wszelkich czynności zmierzających do zapewnienia należytego, zgodnego z prawem i niniejszym Regulaminem, przebiegu postępowania Arbitrażowego.

§ 2. Do obowiązków Sekretarza należy w szczególności:

- 1) prowadzenie i udostępnianie stronom oraz innym zainteresowanym Listy Arbitrów oraz innych materiałów MSA;
- 2) przyjmowanie pism i wysyłanie korespondencji;
- 3) prowadzenie innych czynności administracyjnych;
- 4) ustalanie wpisu oraz ewentualnie innych opłat;
- 5) wykonywanie poleceń Kolegium Arbitrów, Prezesa MSA oraz Zespołu Orzekającego.

§ 3. Sekretarz podlega Kolegium Arbitrów oraz Prezesowi MSA.

§ 4. Sekretarzem jest osoba powołana przez Kolegium Arbitrów, zatrudniona na podstawie umowy o pracę przez Krajową Izbę Gospodarki Morskiej.

§ 5. Warunki umowy o pracę oraz zakres obowiązków Sekretarza ustala Prezes MSA w porozumieniu z Sekretarzem Generalnym lub Przewodniczącym Rady KIGM.

Art. 7. Właściwość Międzynarodowego Sądu Arbitrażowego

§ 1. Międzynarodowy Sąd Arbitrażowy rozstrzyga spory cywilnoprawne wynikające z działalności związanej z handlem zagranicznym, gospodarką morską i żeglugą.

§ 2. Niezależnie od postanowienia § 1, Międzynarodowy Sąd Arbitrażowy jest właściwy, jeżeli w ważnej umowie o arbitraż, strony poddały pod jego rozstrzygnięcie spory, które powstały lub mogą powstać między nimi w związku z określonym umownym lub pozaumownym stosunkiem prawnym.

§ 3. W przypadku gdy spór jest rozpoznawany w trybie Arbitrażu ad hoc, strony mogą postanowić, że postępowanie arbitrażowe będzie administrowane przez MSA.

§ 4. W postępowaniu prowadzonym w trybie ad hoc postanowienia zawarte w niniejszym Regulaminie oraz w Regulaminie Opłat i Wynagrodzeń za czynności Międzynarodowego Sądu

Arbitrażowego przy Krajowej Izbie Gospodarki Morskiej w Gdyni oraz za czynności dokonane przed Sądem (zwanym dalej „Regulaminem Opłat i Wynagrodzeń”) mają zastosowanie wówczas, gdy strony nie postanowią inaczej,

§ 5. Z zastrzeżeniem innych postanowień Regulaminu, we wszystkich postępowaniach toczących się przed Sądem Arbitrażowym organem nominacji zastępczej jest Prezes Sądu.

§ 6. Zespół Orzekający ma kompetencję do ustalenia właściwości Sądu oraz do stwierdzenia istnienia, ważności lub zakresu umowy o arbitraż.

§ 7. W przypadku braku właściwości Sądu, pozew podlega odrzuceniu przez Zespół Orzekający na rozprawie lub na posiedzeniu niejawnym.

§ 8. Zarzut braku właściwości Sądu musi zostać podniesiony przed wdaniem się w spór co do istoty sprawy, nie później niż w odpowiedzi na pozew lub w innym terminie określonym przez strony, chyba że przed upływem terminu strona nie знаła i przy dołożeniu należytej staranności nie mogła poznać podstawy takiego zarzutu albo jego podstawa powstała dopiero po upływie tego terminu. W obu przypadkach Zespół Orzekający może rozpoznać zarzut podniesiony po terminie, jeżeli uzna opóźnienie za usprawiedliwione.

Art. 8. Arbitrzy i ich kwalifikacje

§ 1. Arbitrem może być wyłącznie osoba fizyczna, posiadająca zdolność do czynności prawnych.

§ 2. Arbiter jest niezawisły, bezstronny i niezależny oraz nie podlega jakimkolwiek instrukcjom.

§ 3. Powierzoną mu funkcję Arbiter sprawuje wedle swojej najlepszej wiedzy, umiejętności i sumienia.

§ 4. Arbiter nie może przyjąć funkcji, jeżeli w danej sprawie może istnieć uzasadniona wątpliwość co do jego bezstronności lub niezależności.

§ 5. Arbiter jest obowiązany do zachowania w tajemnicy wszystkiego, czego dowiedział się w trakcie prowadzenia sprawy.

§ 6. Arbitrem nie może być osoba wykonująca zawód sędziego.

Art. 9. Zespół Orzekający

§ 1. Z zastrzeżeniem postanowień § 4 i 5, o ile strony postępowania arbitrażowego nie postanowiły inaczej, Zespół Orzekający działa w składzie trzech Arbitrów, z których jeden jest Arbitrem Przewodniczącym.

§ 2. Jeżeli strony tak postanowiły Zespół Orzekający działa w składzie jednego Arbitra (Arbiter jedyny).

§ 3. Z zastrzeżeniem postanowień § 4 i 5, w przypadku, gdy strony sporu nie uzgodniły między sobą osoby Arbitra, lub nie zgłosiły do Sądu zgodnych wniosków w przedmiocie wyznaczenia jedynego Arbitra, Sąd działa w składzie określonym w § 1.

§ 4. Jeżeli wartość przedmiotu sporu nie przekracza kwoty 100.000 zł (stu tysięcy złotych) lub jej równowartości w innej walucie, to spór taki rozstrzyga Zespół Orzekający w składzie jednoosobowym.

§ 5. W sprawach, o których mowa § 4, Arbitra z listy Arbitrów MSA wyznacza Prezes MSA, a pod jego nieobecność Wiceprezes MSA działający łącznie z Sekretarzem Sądu Arbitrażowego.

§ 6. O skierowaniu sprawy do rozpoznania w składzie jednego Arbitra i osobie Arbitra jedynego zawiadamia się każdą ze stron.

Art. 10. Siedziba Sądu i miejsce postępowania arbitrażowego

§ 1. Siedzibą Międzynarodowego Sądu Arbitrażowego jest miasto Gdynia.

§ 2. W braku innego postanowienia stron, miejscem postępowania arbitrażowego jest siedziba Sądu wskazana w § 1.

§ 3. Posiedzenia niejawne Zespołu Orzekającego oraz inne czynności mogą odbywać się poza siedzibą Sądu lub miejscem postępowania arbitrażowego.

Rozdział III.

Podstawowe zasady postępowania

Art.11. Zasady postępowania

§ 1. Sąd Arbitrażowy oraz Zespół Orzekający, stosując postanowienia niniejszego Regulaminu, uwzględniają postanowienia umowy o arbitraż oraz uzgodnione przez strony zasady postępowania.

§ 2. Zespół Orzekający ma obowiązek działania w sposób bezstronny, umożliwiając stronom właściwe przedstawienie okoliczności istotnych dla obrony ich praw.

§ 3. Strony mają prawo przedstawienia Zespołowi Orzekającemu okoliczności, które uważają za istotne dla obrony swoich praw.

Art. 12. Właściwe prawo materialne

§ 1. Zespół Orzekający rozstrzyga spór według prawa wybranego przez strony - a w przypadku gdy strony nie dokonały wyboru prawa – według prawa najściślej i najbardziej związanego ze stosunkiem prawnym, którego spór dotyczy.

§ 2. Zespół Orzekający rozstrzygając spór, stosuje zasadę słuszności („ex aequo et bono”) lub decyduje jako „amiable compositeur”, tylko jeżeli strony wyraźnie upoważniły go do tego.

§ 3. W każdym jednak przypadku Zespół Orzekający uwzględnia postanowienia umowy, zwyczaje handlowe i praktyki portowe mające zastosowanie do danego stosunku prawnego.

Art. 13. Doręczenia

§ 1. Pismo w postępowaniu arbitrażowym uważa się za doręczone, jeżeli zostało wręczone adresatowi, dostarczone do jego siedziby, do miejsca zwykłego pobytu adresata lub na wskazany przez niego adres pocztowy.

§ 2. Jeżeli adresat jest przedsiębiorcą, pismo w postępowaniu arbitrażowym uważa się za doręczone, jeżeli zostało wysłane na adres wskazany we właściwym rejestrze lub ewidencji, chyba że adresat wskazał inny adres do doręczeń.

§ 3. Jeżeli strona ustanowiła pełnomocnika procesowego lub osobę upoważnioną do odbioru pism, pisma w postępowaniu arbitrażowym doręcza się tym osobom.

§ 4. W razie niemożności doręczenia w sposób przewidziany w paragrafach poprzedzających, pismo w postępowaniu arbitrażowym uważa się także za doręczone, jeżeli zostało wysłane do ostatniego znanego miejsca siedziby przedsiębiorstwa lub na ostatni znany adres adresata wskazany w umowie, blankiecie firmowym lub korespondencji pomiędzy stronami, listem poleconym za zwrotnym poświadczeniem odbioru albo w inny sposób potwierdzający doręczenie.

§ 5. Pisma do Sądu Arbitrażowego lub do strony postępowania doręcza się pocztą kurierską, listem poleconym, za pokwitowaniem odbioru, pocztą elektroniczną lub w inny sposób pozwalający na udokumentowanie jego nadania, zapoznanie się z jego treścią i ustalenie osoby, od której pochodzi.

§ 6. Pismo wysłane pocztą elektroniczną lub w inny sposób za pomocą środków porozumiewania się na odległość uważa się za doręczone w dniu jego wysłania na wskazany przez stronę adres do komunikacji, chyba że pismo nie dotarło do adresata.

Art. 14. Wyłączenie możliwości podniesienia zarzutu

§ 1. Uważa się, że strona, która wiedząc, że nie były przestrzegane przepisy lub postanowienia wskazane w Regulaminie, wzięła udział w postępowaniu arbitrażowym i nie podniosła niezwłocznie odpowiedniego zarzutu, zrzekła się możliwości podniesienia tego zarzutu w terminie późniejszym.

§ 2. Postanowienie § 1 nie narusza bezwzględnie obowiązujących przepisów miejsca postępowania arbitrażowego.

§ 3. W rozumieniu Regulaminu pojęcie „niezwłocznie”, użyte w § 1, oznacza okres nie dłuższy niż 14 (czternaście) dni kalendarzowych liczonych od zdarzenia mogącego stanowić postawę zarzutu.

Art. 15. Wyłączenie odpowiedzialności

Arbiter, Sąd Arbitrażowy oraz Krajowa Izba Gospodarki Morskiej nie ponoszą odpowiedzialności za szkody powstałe w następstwie działania lub zaniechania, związane z toczącym się postępowaniem arbitrażowym.

Art. 16. Należyta staranność

W sprawach nieuregulowanych w Regulaminie, zarówno Sąd, jak i Zespół Orzekający dokładają należytych starań, aby wydane orzeczenie było wykonalne w rozumieniu odpowiednich przepisów dotyczących uznawania i stwierdzania wykonalności wyroków sądów polubownych.

Art. 17. Interpretacja Regulaminu

Tytuły rozdziałów oraz poszczególnych artykułów niniejszego Regulaminu nie mają wpływu na ich interpretację.

Art. 18. Uprawnienie stron do ustalenia zasad powoływania Arbitrów

§ 1. W przypadku gdy postępowanie przed Sądem prowadzone jest według niniejszego Regulaminu, strony mogą powołać Arbitra tylko z Listy Arbitrów MSA.

§ 2. W przypadku postępowania ad hoc strony mogą powołać jako Arbitra wybraną osobę fizyczną, z tym, że Arbiter jedyny albo Arbiter Przewodniczący powoływani i wyznaczani są spośród osób wpisanych na Listę Arbitrów MSA.

§ 2. W przypadku postępowania ad hoc strony mogą powołać na Arbitra wybraną przez siebie osobę, z tym, że Arbiter jedyny oraz Arbiter Przewodniczący powoływani i wyznaczani są spośród osób wpisanych na Listę Arbitrów MSA.

§ 3. Powoływanie Arbitrów następuje zgodnie z postanowieniami niniejszego Regulaminu.

Art. 19. Zasady powoływania Arbitrów

§ 1. W przypadku, gdy Zespół Orzekający składa się z trzech Arbitrów, Sekretarz Sądu po otrzymaniu pozwu i wniesieniu opłat, wzywa każdą ze stron do wyznaczenia po jednym Arbitrze.

§ 2. W celu umożliwienia dokonania wyboru Arbitrów, Sekretarz Sądu wysyła stronom Listę Arbitrów prowadzoną przez Sąd.

§ 3. Strony wyznaczają Arbitrów w terminie oznaczonym przez Sekretarza Sądu, nie dłuższym niż 14 dni od dnia otrzymania wezwania.

§ 4. W razie nie wyznaczenia Arbitra przez stronę w określonym przez Sekretarza terminie, Arbitra wyznacza Prezes Sądu.

§ 5. Sekretarz Sądu wzywa Arbitrów wyznaczonych przez strony, albo w zastępstwie strony wyznaczonych przez Prezesa Sądu, do wyznaczenia Arbitra Przewodniczącego, w terminie oznaczonym przez Sekretarza Sądu, nie dłuższym niż 14 dni od dnia zawiadomienia o powołaniu.

§ 6. Arbiter Przewodniczący wyznaczany jest z Listy Arbitrów prowadzonej przez Sąd Arbitrażowy.

§ 7. W razie niewyznaczenia Arbitra Przewodniczącego przez Arbitrów, Arbitra Przewodniczącego wyznacza Prezes Sądu

§ 8. W przypadku, gdy Zespół Orzekający składa się z jednego Arbitra, Sekretarz Sądu wzywa strony do jego wyznaczenia. Arbiter ten wyznaczany jest z Listy Arbitrów. Strony wyznaczają Arbitra w terminie oznaczonym przez Sekretarza Sądu. Postanowienia § 3 stosuje się odpowiednio. W razie niewyznaczenia Arbitra przez strony, Arbitra wyznacza Prezes Sądu.

Art. 20. Wielość osób po jednej ze stron

§ 1. W przypadku uczestnictwa w postępowaniu kilku osób po którejkolwiek ze stron, osoby te powinny wyznaczyć zgodnie jednego Arbitra w terminie oznaczonym przez Sekretarza Sądu. Postanowienia art. 19 stosuje się odpowiednio.

§ 2. W razie niewyznaczenia Arbitra przez stronę w terminie oznaczonym w trybie § 1, Arbitra wyznacza Prezes Sądu.

§ 3. Wezwania lub inne pisma kierowane są przez Sekretarza Sądu i stronę zainteresowaną do wszystkich osób występujących po każdej ze stron.

Art. 21. Oświadczenie Arbitra

§ 1. Każdy Arbiter składa pisemne oświadczenie o swojej bezstronności i niezależności, zgodne ze wzorem stanowiącym Załącznik Nr 2 do Regulaminu.

§ 2. Arbiter powinien wyjawić wszelkie okoliczności, które mogłyby wzbudzić uzasadnioną wątpliwość, co do jego bezstronności lub niezależności.

§ 3. W braku złożenia przez Arbitra pisemnego oświadczenia, o którym mowa w § 1, w terminie oznaczonym przez Sekretarza Sądu, Prezes MSA wyznacza innego Arbitra.

Art. 22. Wyłączenie Arbitra

§ 1. Strona może żądać wyłączenia Arbitra ze względu na uzasadnione wątpliwości, co do jego bezstronności lub niezależności. Strona, za pośrednictwem Sekretarza Sądu, zwraca się do Kolegium Arbitrów z pisemnym wnioskiem o wyłączenie Arbitra, podając podstawy jego wyłączenia.

§ 2. Strona może żądać wyłączenia Arbitra w terminie 14 dni od powzięcia wiadomości o podstawach jego wyłączenia. Po upływie tego terminu uważa się, że strona zrzekła się uprawnienia do żądania wyłączenia Arbitra.

§ 3. Sekretarz Sądu przekazuje odpis wniosku o wyłączenie Arbitra drugiej stronie oraz pozostałym Arbitrom z wezwaniem do ustosunkowania się do jego treści w terminie oznaczonym przez Sekretarza Sądu.

§ 4. Kolegium Arbitrów rozstrzyga w przedmiocie wniosku w formie postanowienia, które nie wymaga uzasadnienia.

Art. 23. Zmiana Arbitra i kontynuacja postępowania

§ 1. Zmiana Arbitra następuje w przypadku jego śmierci, ustąpienia, wyłączenia oraz gdy Kolegium Arbitrów stwierdzi w formie postanowienia, że Arbiter nie wykonuje należycie swoich funkcji.

§ 2. Z wnioskiem o wydanie postanowienia o stwierdzenie, że Arbiter nie wykonuje należycie swoich funkcji może wystąpić inny Arbiter lub strona. Kolegium Arbitrów może również wydać takie postanowienie z urzędu.

§ 3. O powtórzeniu powołania Arbitra przez stronę lub Arbitra, bądź o przekazaniu uprawnienia do wyznaczenia Arbitra Prezesowi Sądu, decyduje Kolegium Arbitrów w formie postanowienia.

§ 4. O powtórzeniu z udziałem nowego Arbitra części lub całości postępowania decyduje Zespół Orzekający w formie postanowienia.

Art. 24. Poufność postępowania przed Sądem Arbitrażowym

Arbitrów, Sekretarza Sądu Arbitrażowego, pracowników Sądu Arbitrażowego oraz wszystkich uczestników postępowania obowiązuje zasada poufności, z uwzględnieniem zakresu, w jakim strony zasadę tę ustanowiły w umowie o arbitraż lub zgodnych oświadczeniach złożonych Sądowi na piśmie lub do protokołu rozprawy.

Art. 25. Opłaty Sądowe i Wynagrodzenia

W związku z postępowaniem przed Sądem pobierane są opłaty za czynności MSA, jak również wypłacane są wynagrodzenia za czynności dokonane przez Arbitrów i pełnomocników przed Sądem, zgodnie z Regulaminem Opłat i Wynagrodzeń, stanowiącym Załącznik Nr 1 do Regulaminu.

Rozdział IV.

Postępowanie rozpoznawcze przed MSA

Art. 26. Język postępowania przed Sądem

§ 1. Jeżeli strony w umowie nie określiły inaczej, postępowanie przed Zespołem Orzekającym prowadzone jest w języku polskim.

§ 2. Strony mogą uzgodnić język: angielski, francuski, niemiecki lub rosyjski, w którym będzie prowadzone postępowanie arbitrażowe.

§ 3. Uzgodnienie stron lub decyzja Zespołu Orzekającego co do języka, w którym prowadzone jest postępowanie, mają zastosowanie do rozpraw oraz do wszelkich pism w postępowaniu arbitrażowym.

§ 4. Przewodniczący Zespołu Orzekającego powołuje biegłego tłumacza do rozprawy, która prowadzona jest w innym języku niż polski.

§ 5. Protokoły rozprawy sporządzane są w języku polskim i tłumaczone na uzgodniony język postępowania inny niż polski.

§ 6. Pisma składane przez strony lub sformułowane przez Zespół Orzekający w języku obcym wymagają przetłumaczenia przez zaakceptowanego przez Sąd lub strony tłumacza na język polski.

§ 7. Koszty uczestnictwa tłumacza na rozprawie oraz tłumaczenia dokumentów ponoszą strony według zasad określonych przez Zespół Orzekający.

Art. 27. Wszczęcie postępowania

§ 1. Postępowanie przed MSA jest, co do zasady, postępowaniem pisemnym.

§ 2. Wszczęcie postępowania przed Sądem następuje przez wniesienie pozwu lub wezwania na Arbitraż. Datą wszczęcia postępowania jest dzień doręczenia do Sądu pozwu lub wezwania na Arbitraż.

Art. 28. Pozew

§ 1. Pozew wnoszony jest w oryginale do Sądu wraz z niezbędną liczbą kopii, przeznaczonych dla każdego pozwanego oraz po jednej kopii dla każdego Arbitra. Do każdej kopii powinny być dołączone załączniki odpowiadające załącznikom dołączonym do oryginału pozwu.

§ 2. Pozew powinien zawierać:

- 1) oznaczenie stron postępowania wraz z podaniem ich adresów, w tym, jeżeli to możliwe, adresów poczty elektronicznej;
- 2) dokładnie określone żądanie wraz z jego uzasadnieniem oraz z powołaniem dowodów na poparcie przytoczonych okoliczności;
- 3) uzasadnienie właściwości Sądu;
- 4) w braku odmiennych postanowień w umowie o arbitraż, wskazanie języka postępowania oraz miejsca postępowania arbitrażowego;
- 5) oznaczenie wartości przedmiotu sporu.

§ 3. Pozew może również wskazywać Arbitra wyznaczonego przez stronę, zawierać wniosek o rozpoznanie sprawy przez Arbitra jedyne lub wniosek o wyznaczenie Arbitra przez Prezesa Sądu.

Art. 29. Uzupełnienie braków pozwu

§ 1. Po wniesieniu pozwu Sekretarz Sądu wzywa powoda, aby w terminie oznaczonym przez Sekretarza Sądu, nie dłuższym niż 14 dni licząc od dnia wezwania, uiścił opłatę rejestracyjną i opłatę arbitrażową oraz uzupełnił pozew, jeżeli jego treść nie odpowiada postanowieniu art. 28.

§ 2. Wysokość opłaty rejestracyjnej i opłaty arbitrażowej, obowiązującej w dniu wniesienia pozwu, określona jest w Regulaminie Opłat i Wynagrodzeń

§ 3. W razie nieuzupełnienia pozwu lub nieuiszczenia opłat w całości lub części, na mocy zarządzenia Sekretarza Sądu pozew podlega zwrotowi.

§ 4. W braku wskazania Arbitra w pozwie, Sekretarz Sądu zgodnie z oznaczonym przez siebie terminem nie dłuższym niż 14 dni, wzywa powoda do wyznaczenia Arbitra zgodnie z Regulaminem, doręczając powodowi Listę Arbitrów.

§ 5. W przypadku niewyznaczenia Arbitra, Sekretarz Sądu przekazuje pozew Prezesowi MSA w celu wyznaczenia Arbitra zgodnie z postanowieniami Regulaminu.

§ 6. Jeżeli powód cofnie powództwo ze zrzeczeniem się roszczenia przed dokonaniem wyboru Arbitra Przewodniczącego lub Arbitra jedyne, Kolegium Arbitrów wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania.

§ 7. Cofnięcie powództwa bez zrzeczenia się roszczenia jest skuteczne po wyrażeniu zgody przez drugą stronę.

§ 8. Zespół Orzekający może podczas pierwszej rozprawy określić rzeczywistą wartość przedmiotu sporu.

§ 9. W przypadku gdy Zespół Orzekający ustali, że wartość przedmiotu sporu jest wyższa od zadeklarowanej w pozwie, Zespół Orzekający w drodze zarządzenia wzywa powoda do wniesienia opłat odpowiadających rzeczywistej wartości przedmiotu sporu.

§ 10. W przypadku określonym w § 8 i 9, postanowienia § 1, 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

Art. 30. Odpowiedź na pozew

§ 1. Po wszczęciu postępowania i uiszczeniu opłaty rejestracyjnej i arbitrażowej, Sekretarz Sądu doręcza pozwanemu pozew wraz z Regulaminem i Listą Arbitrów oraz wzywa ją, aby w terminie oznaczonym przez Sekretarza Sądu wniosła odpowiedź na pozew.

§ 2. Termin do wniesienia odpowiedzi na pozew określa Sekretarz. Termin ten nie może być krótszy niż 14 dni licząc od dnia wysłania wezwania.

§ 3. Sekretarz Sądu informuje o wyznaczeniu Arbitra przez powoda i wzywa pozwanego do wyznaczenia Arbitra, zgodnie z postanowieniami Regulaminu.

Art. 31. Wezwanie na Arbitraż oraz odpowiedź na wezwanie na Arbitraż

§ 1. Wszczęcie postępowania arbitrażowego może nastąpić przez wniesienie do Sądu wezwania na Arbitraż.

§ 2. Wezwanie na Arbitraż powinno określać strony i przedmiot sporu, wartość przedmiotu sporu oraz wskazywać zapis na sąd polubowny, na podstawie którego postępowanie ma być prowadzone, a także zawierać wyznaczenie Arbitra, jeżeli wyznaczenie należy do strony, która dokonuje wezwania na Arbitraż, oraz zwięzły opis sprawy.

§ 3. Sekretarz Sądu powiadamia powoda i pozwanego o otrzymaniu wezwania na Arbitraż i o dacie otrzymania tego wezwania.

§ 4. Sekretarz Sądu doręcza pozwanemu wezwanie na Arbitraż wraz ze wszystkimi załącznikami oraz określa termin, w którym pozwany może wnieść do Sądu odpowiedź na wezwanie na Arbitraż.

§ 5. Odpowiedź na wezwanie na Arbitraż powinna zawierać:

- 1) oznaczenie stron postępowania i ich pełnomocników wraz z podaniem ich adresów, a w miarę możliwości także adresów poczty elektronicznej oraz numerów telefonów;
- 2) stanowisko pozwanego wobec żądania powoda;
- 3) wszelkie zarzuty co do istnienia, ważności, skuteczności lub zastosowania zapisu na sąd polubowny; jednakże nieprzedstawienie tych zarzutów w odpowiedzi na wezwanie na Arbitraż nie pozbawia pozwanego możliwości powołania się na te zarzuty w późniejszym toku postępowania aż do złożenia odpowiedzi na pozew włącznie;
- 4) wstępne stanowisko pozwanego odnośnie powództwa wzajemnego przeciwko powodowi lub zarzutu potrącenia, wraz z podaniem ich przybliżonej wartości.

§ 6. Sekretarz Sądu informuje o wyznaczeniu Arbitra przez powoda i wzywa pozwanego do wyznaczenia Arbitra, zgodnie z postanowieniami niniejszego Regulaminu.

§ 7. Sekretarz Sądu doręcza powodowi odpowiedź na wezwanie na Arbitraż wraz ze wszystkimi załącznikami.

§ 8. Niezłożenie przez pozwanego odpowiedzi na wezwanie na Arbitraż nie stanowi przeszkody do prowadzenia Arbitrażu.

§ 9. Jeżeli postępowanie zostało wszczęte wezwaniem na Arbitraż, Sekretarz Sądu ustala w uzasadnionych przypadkach terminy do wniesienia pozwu oraz odpowiedzi na pozew.

§ 10. Wezwanie na Arbitraż podlega opłacie rejestracyjnej i opłacie arbitrażowej w wysokości i na zasadach określonych dla pozwu.

Art. 32. Przekazanie akt sprawy Zespołowi Orzekającemu

Sekretarz Sądu przekazuje akta sprawy ustanowionym Arbitrom.

.

Art. 33. Powództwo wzajemne i zarzut potrącenia

§ 1. Do czasu rozpoczęcia pierwszej rozprawy, pozwany może wnieść powództwo wzajemne, jeżeli roszczenie wzajemne oparte jest na tej samej podstawie prawnej, pozostaje w związku z roszczeniem powoda i nadaje się do potrącenia, a jego rozpoznanie należy do właściwości Sądu.

§ 2. Do pozwu wzajemnego stosuje się odpowiednio postanowienia dotyczące pozwu.

§ 3. Pozew wzajemny podlega rozpoznaniu przez Zespół Orzekający ustanowiony dla rozpoznania pozwu głównego.

§ 4. Do czasu zamknięcia rozprawy pozwany może podnieść zarzut potrącenia, jeżeli zarzut potrącenia pozostaje w związku z roszczeniem powoda.

Art. 34. Pisma w postępowaniu arbitrażowym

§ 1. Pisma stron w postępowaniu arbitrażowym są kierowane do Sądu w takiej liczbie egzemplarzy, jak pozw.

§ 2. Po ustanowieniu Zespołu Orzekającego, w postępowaniu arbitrażowym, strona obowiązana jest doręczać odpisy pism wraz z załącznikami bezpośrednio drugiej stronie.

Art. 35. Dopuszczenie osoby trzeciej do udziału w postępowaniu

§ 1. Dopuszczenie osoby trzeciej do udziału w postępowaniu arbitrażowym może nastąpić za zgodą stron na podstawie postanowienia Zespołu Orzekającego.

§ 2. Sekretarz Sądu wzywa osobę wskazaną w postanowieniu Zespołu Orzekającego, aby w terminie oznaczonym przez Sekretarza Sądu uiściła opłatę arbitrażową, zgodnie z Regulaminem Opłat i Wynagrodzeń.

§ 3. Nieuiszczenie opłaty arbitrażowej przez osobę wskazaną w postanowieniu Zespołu Orzekającego powoduje, że osoba trzecia nie zostaje dopuszczona do postępowania.

§ 4. Osobie trzeciej nie przysługuje prawo wyboru Arbitra.

Art. 36. Pełnomocnicy

§ 1. Strony i ich organy lub przedstawiciele ustawowi mogą działać przed Sądem Arbitrażowym osobiście lub przez pełnomocników.

§ 2. Pełnomocnikiem może być adwokat lub radca prawny albo rzecznik patentowy.

§ 3. Pełnomocnikami stron mogą być także osoby będące adwokatami lub radcami w rozumieniu przepisów prawa obowiązującego poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jak również inne osoby, którym prawo obce nadaje uprawnienie bycia pełnomocnikiem.

§ 4. Pełnomocnikiem może być ponadto współuczestnik sporu, jak również rodzice, małżonek, rodzeństwo lub zstępni strony oraz osoby pozostające ze stroną w stosunku przysposobienia.

§ 5. Pełnomocnikiem osoby prawnej lub przedsiębiorcy, w tym nie posiadającego osobowości prawnej, może być również pracownik tego podmiotu albo jego organu nadrzędnego.

§ 6. W sprawach związanych z ochroną własności przemysłowej pełnomocnikiem twórcy projektu wynalazczego może być również przedstawiciel organizacji, do której zadań statutowych należą sprawy popierania własności przemysłowej i udzielania pomocy twórcom projektów wynalazczych.

§ 7. Pełnomocnictwo może być albo procesowe – bądź to ogólne, bądź do prowadzenia poszczególnych spraw – albo do niektórych tylko czynności procesowych.

§ 8. Pełnomocnik obowiązany jest przy pierwszej czynności procesowej dołączyć do akt sprawy pełnomocnictwo z podpisem mocodawcy lub uwierzytelniony odpis pełnomocnictwa. Adwokat i radca prawny mogą sami uwierzytelnić odpis udzielonego im pełnomocnictwa.

§ 9. W toku sprawy pełnomocnictwo może być udzielone ustnie na posiedzeniu Zespołu Orzekającego przez oświadczenie złożone przez stronę i wciągnięte do protokołu.

§ 10. Pełnomocnikowi przysługuje wynagrodzenie za zastępstwo procesowe w wysokości określonej Regulaminie Opłat i Wynagrodzeń

Art. 37. Zawieszenie postępowania

§ 1. Zespół Orzekający może zawiesić postępowanie na wniosek stron lub w uzasadnionych przypadkach z urzędu.

§ 2. Na wniosek strony lub po ustaniu przesłanek uzasadniających zawieszenie postępowania Zespół Orzekający podejmuje zawieszone postępowanie.

§ 3. Sąd Orzekający wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania zawieszonego na wniosek stron, jeżeli wniosek o podjęcie postępowania nie zostanie zgłoszony w terminie jednego roku od daty postanowienia o zawieszeniu.

Art. 38. Rozprawa

- § 1. Rozprawy przed MSA są prowadzone z wyłączeniem jawności.
- § 2. O terminie i miejscu rozprawy zawiadamia strony Sekretarz Sądu.
- § 3. Rozprawą kieruje Arbiter Przewodniczący.
- § 4. W przypadku rozstrzygania sporu przez jedynego Arbitra powołany Arbiter jest Arbitrem Przewodniczącym.
- § 5. Nieobecność na rozprawie strony lub jej pełnomocnika, prawidłowo powiadomionych, nie wstrzymuje postępowania.
- § 6. Zespół Orzekający może rozstrzygnąć sprawę bez wyznaczania rozprawy tylko na zgodny wniosek stron.
- § 7. Rozprawa może być przeprowadzona na posiedzeniu zdalnym, jeżeli nie stoi temu na przeszkodzie względ na charakter czynności, które mają być dokonane na posiedzeniu, a przeprowadzenie posiedzenia zdalnego zagwarantuje pełną ochronę praw stron i prawidłowy tok postępowania. O sposobie przeprowadzenia rozprawy decyduje Zespół Orzekający.

Art. 39. Dowody

- § 1. Każda ze stron ponosi ciężar udowodnienia faktów, na których opiera swoje twierdzenia.
- § 2. Zespół Orzekający rozstrzyga według własnego przekonania o wnioskach dowodowych stron.
- § 3. W szczególności, Zespół Orzekający może dopuścić dowód z dokumentów, dokonywać oględzin oraz przesłuchiwać strony, świadków i biegłych.
- § 4. Zespół Orzekający ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Zespół Orzekający ocenia, jakie znaczenie nadać odmowie przedstawienia przez stronę dowodu lub przeszkodom stawianym przez nią w jego przeprowadzeniu.
- § 5. Zespół Orzekający może zobowiązać stronę do dokładnego wskazania na jakich dowodach na piśmie lub dowodach w postaci elektronicznej się opiera i dokładnie na jakie okoliczności każdy z tych dowodów powołuje.
- § 6. W przypadkach wymagających wiadomości specjalnych Zespół Orzekający może zwrócić się do strony o przedstawienie opinii biegłego na poparcie swoich twierdzeń.
- § 7. Zespół Orzekający może, po wysłuchaniu stron, sam wyznaczyć biegłego lub biegłych w celu zasięgnięcia ich opinii co do okoliczności określonych przez Zespół Orzekający oraz

zobowiązać strony do dostarczenia biegłemu wszelkich istotnych dla sprawy dokumentów, informacji lub przedmiotów oględzin wymaganych przez biegłego.

§ 8. W razie potrzeby przeprowadzenia dowodu poza miejscem rozprawy, Zespół Orzekający może zlecić taką czynność jednemu z Arbitrów lub zwrócić się o to do właściwego sądu powszechnego lub przeprowadzić dowód w inny właściwy sposób.

§ 9. Zespół Orzekający ma prawo ustalić wysokość i nakazać uiszczenie zaliczki na poczet kosztów związanych z czynnościami przeprowadzanymi przez Sąd, zgodnie z Regulaminem Opłat i Wynagrodzeń obowiązującym w dniu wniesienia pozwu.

Art. 40. Protokół

§ 1. Z rozprawy i każdej czynności Zespołu Orzekającego sporządza się protokół, który podpisuje Arbiter Przewodniczący oraz protokolant.

§ 2. Protokolantem może być Sekretarz Sądu albo inna osoba wyznaczona przez Sekretarza.

§ 3. Przebieg czynności protokołowanych może być utrwalony za pomocą aparatury dźwiękowej, o czym należy uprzedzić wszystkie osoby uczestniczące w czynności.

§ 4. Stronom i ich pełnomocnikom Sąd udostępnia, w godzinach urzędowania, możliwość przejrzenia akt sprawy, w tym protokołów, przy czym Sąd nie wydaje odpisów ani kopii protokołów.

Art. 41. Zamknięcie rozprawy

§ 1. Arbiter Przewodniczący zamyka rozprawę, gdy Zespół Orzekający uzna sprawę za dostatecznie wyjaśnioną lub gdy uzna, że strony mogły wystarczająco przedstawić okoliczności, które uważają za istotne dla obrony swoich praw.

§ 2. Arbiter Przewodniczący może otworzyć zamkniętą rozprawę, jeżeli przed wydaniem wyroku Zespół Orzekający uzna to za konieczne.

Art. 42. Narada i głosowanie

§ 1. Narada i głosowanie Zespołu Orzekającego odbywają się bez udziału stron.

§ 2. Orzeczenie Zespołu Orzekającego zapada większością głosów.

§ 3. Jeżeli Arbiter odmawia udziału w głosowaniu, pozostali Arbitrzy mogą dokonać rozstrzygnięcia bez jego udziału.

§ 4. Arbiter, który przy głosowaniu nie zgodził się z większością, może zgłosić zdanie odrębne, czyniąc odpowiednią wzmiankę w orzeczeniu, składając do akt sprawy pisemne uzasadnienie zdania odrębnego.

Rozdział V.

Orzeczenia Międzynarodowego Sądu Arbitrażowego

Art. 43. Rodzaje orzeczeń

§ 1. Po zamknięciu rozprawy Zespół Orzekający wydaje wyrok, biorąc za podstawę stan rzeczy istniejący w chwili zamknięcia rozprawy. Jeżeli Regulamin nie przewiduje wydania wyroku Zespół Orzekający wydaje postanowienie.

§ 2. W sprawach porządkowych, w zależności od potrzeb, Zespół Orzekający wydaje zarządzenia.

§ 3. Wyrok nie podlega ogłoszeniu w formie ustnej, z zastrzeżeniem § 4.

§ 4. Niezależnie od postanowień § 3, Zespół Orzekający może ogłosić wyrok ustnie, przytaczając jego najistotniejsze elementy tj. wskazując roszczenie podlegające rozpoznaniu, treść lub wielkość roszczenia zasądzonego lub oddalonego, stronę wygrywającą i przegrywającą. Wyrok ogłaszany ustnie nie jest ustnie uzasadniany.

Art. 44. Ograniczenie czasowe

§ 1. Wyrok powinien być wydany przez Zespół Orzekający, po niejawnym naradzie, nie później niż po upływie 21 dni od daty zamknięcia rozprawy.

§ 2. Kolegium Arbitrów może z urzędu, bądź na wniosek Zespołu Orzekającego, przedłużyć termin, o którym mowa w § 1, na okres do dwóch tygodni, jeżeli uzna to za konieczne z uwagi na złożoność problemów, będących przedmiotem rozstrzygnięcia.

§ 3. W przypadku niewydania przez Zespół Orzekający wyroku w terminie wskazanym w § 1 lub określonym na podstawie § 2, Kolegium Arbitrów może w drodze uchwały orzec o pozbawieniu Arbitra Przewodniczącego i pozostałych Arbitrów prawa do przysługującego im honorarium z tytułu uczestniczenia w postępowaniu przed Sądem, w części lub w całości.

Art. 45. Forma i treść wyroku

§ 1. Wyrok wydaje się na piśmie.

§ 2. Wyrok powinien zawierać:

- 1) rozstrzygnięcie wszystkich spornych spraw objętych żądaniem pozwu wraz z uzasadnieniem, chyba że strony postanowiły inaczej;
- 2) miejsce i datę jego wydania, podstawę właściwości Sądu, oznaczenie stron i Arbitrów; w braku wskazania w treści wyroku miejsca jego wydania uważa się, że jest nim miejsce postępowania arbitrażowego;
- 3) rozstrzygnięcie w zakresie obowiązku zwrotu kosztów postępowania oraz zastępstwa procesowego pełnomocnika, stosownie do nakładu pracy, do maksymalnej wysokości połowy opłaty arbitrażowej w sprawie. Szczegóły dotyczące wysokości zwrotu kosztów postępowania, zastępstwa procesowego oraz opłat zawiera Regulamin Opłat i Wynagrodzeń.

§ 3. Wyrok zawiera także rozstrzygnięcie o kosztach przejazdu i hotelu Arbitra lub innych uczestników postępowania, które obciążają stronę wskazującą danego Arbitra i rozliczone są w ramach zaliczki pobieranej przez Sąd od tej strony na wydatki arbitrażowe.

§ 4. Oryginał wyroku i wszystkie jego odpisy muszą być opatrzone podpisami wszystkich członków Zespołu Orzekającego, nie mniej jednak niż dwóch Arbitrów, z zaznaczeniem przyczyny braku podpisu któregośkolwiek z nich, oraz podpisami Prezesa Sądu i Sekretarza Sądu a także pieczęcią Sądu.

§ 5. Oryginał wyroku wydanego przez Zespół Orzekający w składzie jednoosobowym podpisuje Arbiter jedyny, Prezes MSA oraz Sekretarz Sądu.

§ 6. Wyroki i ich odpisy mogą być opatrzone kwalifikowanym podpisem elektronicznym.

Art. 46. Podpisanie wyroku przez Prezesa i Sekretarza Sądu

§ 1. Prezes Sądu, przed podpisaniem wyroku, może bez ingerencji w merytoryczną treść rozstrzygnięcia, przekazać wyrok Arbitrowi Przewodniczącemu Zespołu Orzekającego, w celu dokonania ewentualnych poprawek formalnych lub uzupełnień.

§ 2. Prezes Sądu i Sekretarz Sądu podpisując wyrok stwierdzają, że Zespół Orzekający powołany został zgodnie z Regulaminem oraz że podpisy członków Zespołu Orzekającego są autentyczne.

Art. 47. Wyrok w przypadku ugody

Jeżeli po wszczęciu postępowania arbitrażowego strony zawrą ugodę, Zespół Orzekający na wniosek stron może nadać jej formę wyroku.

Art. 48. Wyrok częściowy lub wstępny

§ 1. W uzasadnionych przypadkach Zespół Orzekający może wydać wyrok częściowy lub wstępny.

§ 2. Zespół Orzekający może wydać wyrok częściowy, jeżeli nadaje się do rozstrzygnięcia tylko część żądania lub niektóre z żądań pozwu; to samo dotyczy powództwa wzajemnego.

§ 3. Zespół Orzekający, uznając roszczenie za usprawiedliwione w zasadzie, może wydać wyrok wstępny tylko co do samej zasady, co do spornej zaś wysokości żądania – zarządzić bądź dalszą rozprawę, bądź jej odroczenie. W przypadku zarządzenia dalszej rozprawy, wyrok w zakresie wysokości żądania, jak również rozstrzygnięcia co do kosztów, może zapaść dopiero po uprawomocnieniu się wyroku wstępnego.

Art. 49. Doręczanie wyroku

§ 1. Po uiszczeniu wszystkich kosztów postępowania Sekretarz Sądu doręcza stronom wyrok za pokwitowaniem lub dowodem doręczenia, pozostawiając jeden egzemplarz w aktach sprawy.

§ 2. Wyrok Międzynarodowego Sądu Arbitrażowego jest ostateczny i wiążący dla stron.

Art. 50. Sprostowanie i uzupełnienie wyroku

§ 1. Zespół Orzekający może z urzędu sprostować w wyroku niedokładności, błędy pisarskie albo rachunkowe lub inne oczywiste omyłki.

§ 2. Strona może w terminie dwóch tygodni od otrzymania wyroku zgłosić wniosek o sprostowanie w wyroku niedokładności, błędów pisarskich albo rachunkowych lub innych oczywistych omyłek.

§ 3. O sprostowaniu wyroku umieszcza się wzmiankę na oryginale wyroku oraz na wydanych jego odpisach. Dalsze odpisy powinny uwzględniać treść postanowienia o sprostowaniu.

§ 4. Strona może w terminie 14 dni od daty otrzymania wyroku zgłosić wniosek o jego uzupełnienie, jeżeli Zespół Orzekający nie orzekł o całości żądania.

§ 5. Uznając zasadność wniosku Zespół Orzekający wyda wyrok uzupełniający w terminie nie dłuższym niż 60 dni od daty złożenia wniosku.

§ 6. Kolegium Arbitrów może na wniosek Zespołu Orzekającego przedłużyć termin, o którym mowa w § 4, na czas oznaczony, jeśli uzna to za konieczne z uwagi na złożoność problemów, będących przedmiotem rozstrzygnięcia.

§ 7. Orzeczenie uzupełniające wyrok zapada w formie wyroku.

Art. 51. Postanowienia

§ 1. Do postanowień kończących postępowanie w sprawie stosuje się odpowiednio postanowienia Regulaminu o wyrokach, jeżeli Regulamin nie stanowi inaczej.

§ 2. Postanowienia Kolegium Arbitrów i Zespołu Orzekającego nie podlegają zaskarżeniu.

Art. 52. Publikacja orzeczeń

Kolegium Arbitrów może, po uzyskaniu zgody stron, wyrazić zgodę na publikację orzeczenia, w całości lub w części, zapewniając anonimowość stron postępowania.

Rozdział VI.

Mediacja

Art. 53. Wniosek o wszczęcie postępowania mediacyjnego

§ 1. Strona sporu może zwrócić się do MSA z wnioskiem o przeprowadzenie postępowania zmierzającego do ugodowego zakończenia sporu przedstawionego we wniosku.

§ 2. Wniosek o wszczęcie postępowania mediacyjnego powinien czynić zadość zasadom przewidzianym dla pozwu, określonym w Regulaminie.

Art. 54. Wniesienie opłaty mediacyjnej oraz wezwanie drugiej strony

§ 1. Sekretarz Sądu wzywa wnioskodawcę, aby w oznaczonym terminie uiścił opłatę rejestracyjną oraz połowę opłaty mediacyjnej. Wysokość opłaty mediacyjnej określona jest w Regulaminie Opłat i Wynagrodzeń, obowiązującym w dniu złożenia wniosku.

§ 2. Sekretarz Sądu może zwrócić się do wnioskodawcy o uzupełnienie wniosku, jeżeli spór nie jest przedstawiony wystarczająco dokładnie.

§ 3. Po uiszczeniu opłaty rejestracyjnej oraz połowy opłaty mediacyjnej, Sekretarz Sądu doręcza drugiej stronie wniosek i wzywa ją do złożenia oświadczenia, czy wyraża zgodę na

wzięcie udziału w postępowaniu mediacyjnym oraz do uiszczenia drugiej połowy opłaty mediacyjnej w terminie oznaczonym przez Sekretarza Sądu.

§ 4. W przypadku, gdy druga strona nie wyraziła zgody na przeprowadzenie postępowania mediacyjnego, Sekretarz Sądu zwraca wnioskodawcy wpłaconą przez niego opłatę mediacyjną.

Art. 55. Wybór mediatora

§ 1. Po wyrażeniu przez drugą stronę sporu zgody na postępowanie mediacyjne i po wpłaceniu drugiej połowy opłaty mediacyjnej, strony wspólnie wyznaczają mediatora.

§ 2. W braku wyznaczenia mediatora przez strony, mediatora wyznacza Prezes Sądu, biorąc pod uwagę charakter sprawy. Postanowienia dotyczące wyznaczania Arbitrów stosuje się odpowiednio.

§ 3. Strony mogą wyznaczyć mediatora jedynie z Listy Arbitrów prowadzonej przez Sąd.

Art. 56. Postępowanie mediacyjne

§ 1. Po otrzymaniu od stron akt dotyczących sporu mediator organizuje spotkanie pojednawcze, w wyniku którego przedstawia stronom propozycję polubownego uregulowania sporu.

§ 2. Przed spotkaniem pojednawczym lub w trakcie jego trwania, mediator może porozumiewać się ze stronami.

§ 3. Postępowanie mediacyjne powinno zakończyć się na pierwszym spotkaniu chyba, że strony i mediator postanowią inaczej.

Art. 57. Zakończenie postępowania mediacyjnego

§ 1. W przypadku zawarcia ugody przez strony mediator sporządza protokół, określający warunki i treść ugody.

§ 2. Protokół podpisują strony i mediator.

§ 3. W przypadku niedoprowadzenia do zawarcia ugody mediator składa do akt Sądu odpowiednie oświadczenie na piśmie.

§ 4. W razie doprowadzenia do ugody lub złożenia przez mediatora oświadczenia o niedoprowadzeniu do ugody postępowanie mediacyjne zostaje zakończone.

Art. 58. Uгода w formie wyroku Sądu Arbitrażowego

§ 1. W przypadku zawarcia ugody, na zgodny wniosek stron Prezes Sądu mianuje mediatora Arbitrem, uprawnionym do wydania wyroku na podstawie zawartej ugody.

§ 2. Sekretarz Sądu wzywa strony, aby w terminie oznaczonym przez Sekretarza Sądu uiścić opłatę arbitrażową należną z tytułu rozstrzygnięcia sporu przez Sąd. Uiszczona opłata mediacyjna zostaje zaliczona na poczet opłaty arbitrażowej.

§ 3. Wysokość opłaty arbitrażowej określona jest w Regulaminie Opłat i Wynagrodzeń, obowiązującym w dniu złożenia wniosku.

§ 4. Do wyroku arbitrażowego wydanego w wyniku postępowania mediacyjnego, zastosowanie mają postanowienia art. 39 § 1 oraz art. 40 – 43 Regulaminu.

Art. 59. Zakaz łączenia funkcji przez mediatora

Mediator nie może brać udziału w postępowaniu arbitrażowym w sprawie, która była przedmiotem postępowania pojednawczego, jako Arbiter, świadek, pełnomocnik lub doradca strony, chyba że strony postanowią inaczej.

Art. 60. Zakaz powoływania się na oświadczenia, wyjaśnienia i propozycje stron

Wszelkie oświadczenia, wyjaśnienia i propozycje stron złożone w trakcie postępowania mediacyjnego w związku z możliwością ugodowego zakończenia sporu, nie mogą być przywoływane i brane pod uwagę w postępowaniu arbitrażowym chyba, że strony postanowią inaczej.